

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑΝΤΟΣ
ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ:
ΕΝΑΣ ΑΚΡΙΤΑΣ ΑΓΙΟΣ
ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ

THE VENERATION OF SAINT MAMAS
IN THE MEDITERRANEAN:
A TRAVELLER,
BORDER DEFENDER SAINT

όγειο

Τίτλος έκθεσης | «Η

Τιμή του Αγίου Μάμαντος στη Μεσόγειο: Ένας ακρίτας άγιος ταξιδεύει.»

Διάρκεια | 19.10.2013 -19.1.2014

Εγκαίνια έκθεσης | 23.10.2013, 13.00

Επιμέλεια έκθεσης | Αγαθονίκη Τσιλιπάκου, Νίκος Μπονόβας

Με την περιοδική έκθεση «Η τιμή του αγίου Μάμαντος στη Μεσόγειο: Ένας ακρίτας άγιος ταξιδεύει» το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, σε συνεργασία με

την Ιερά Μητρόπολη και τον Δήμο Μόρφου της Κύπρου, συμμετέχει στις εκδηλώσεις της 4ης Biennale Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο δράσης πέντε μεγάλων μουσείων της πόλης, γνωστής ως «Κίνηση 5Μ». Η έκθεση για πρώτη φορά διερευνά και παρουσιάζει την ευρεία διάδοση της τιμής του αγίου Μάμαντος από τους πρώτους χριστιανικούς μέχρι τους νεότερους χρόνους. Μια τιμή που παραμένει ζωντανή σε διαφορετικούς λαούς της Μεσογείου, ως ένα δίκτυο επικοινωνίας, θρησκευτικών και πολιτιστικών επαφών στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου.

Η έκθεση διαρθρώνεται σε επτά ενότητες και έντεκα υποενότητες. Αρχικά δίνεται το στίγμα της ταυτότητας του αγίου, που μαρτύρησε στην Καισάρεια της Μ. Ασίας στα χρόνια του Αυρηλιανού (270-275 μ.Χ.) και γίνεται αναφορά στην καταγωγή του εικονογραφικού τύπου του αγίου ως έφηβου βοσκού. Επιπλέον, παρουσιάζονται στοιχεία για την «προϊστορία» του αγίου Μάμαντος, τη σχέση του με την πανάρχαια παράδοση της Μητέρας των Θεών και την άρρενα μορφή της θεάς Μα, τους συμβολισμούς των ζώων στις απεικονίσεις του αγίου στη βυζαντινή τέχνη με έμφαση στο ελάφι και το λιοντάρι, και των αντικειμένων που κρατά, όπως η ράβδος.

Το κύριο μέρος της έκθεσης επικεντρώνεται στη διάδοση της τιμής του αγίου Μάμαντος στην Κύπρο, την Κωνσταντινούπολη, την ανατολική Μεσόγειο και την Ελλάδα. Παρουσιάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά της τιμής του αγίου στην Ανατολή με έμφαση στην Καισάρεια και την Κωνσταντινούπολη, καθώς και η τιμή του αγίου Μάμαντος στην Κύπρο και το μεγάλο προσκύνημα της Μόρφου αντίστοιχα.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη σχέση του αγίου με τον πολιούχο άγιο της Θεσσαλονίκης Δημήτριο και τις συνακόλουθες πολιτιστικές επαφές Ελλάδας – Κύπρου, καθώς οι δύο άγιοι λατρεύονται και συναπεικονίζονται ως ιαματικοί και μυροβλύτες. Παρουσιάζεται, επίσης, η διάδοση της τιμής του αγίου στον ελλαδικό χώρο, μέσα από τη συστηματική καταγραφή τοπωνυμίων, οικισμών, ναών, απεικονίσεων του κυρίως σε τοιχογραφίες και φορητές εικόνες. Τέλος, η έκθεση κλείνει ανιχνεύοντας την παράλληλη διάδοση της τιμής του αγίου στη δυτική Μεσόγειο. Με κέντρο τον καθεδρικό ναό στην πόλη Langres στη Γαλλία, όπου φυλάσσεται τμήμα της κάρας του αγίου, λάφυρο των Σταυροφόρων μετά την άλωσή της Κωνσταντινούπολης το 1204, αναπτύσσεται ένα δίκτυο τόπων και ναών αφιερωμένων στον άγιο στην Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία και Πορτογαλία.

Τα εκθέματα, τα οποία συναποτελούν ένα επιβλητικό και πολύμορφο σύνολο από τους πρώτους χριστιανικούς (6ο αι.) έως τους όψιμους μεταβυζαντινούς χρόνους (19ο αι.), προέρχονται από τις συλλογές του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού,

δημόσια μουσεία και ιδιωτικές συλλογές, εφορείες αρχαιοτήτων της Ελλάδας, καθώς και μουσεία και ναούς της Κύπρου. Ορισμένα από αυτά παρουσιάζονται για πρώτη φορά στο επιστημονικό και ευρύ κοινό.

Η έκθεση «Η Τιμή του Αγίου Μάμαντος στη Μεσόγειο: Ένας ακρίτας άγιος ταξιδεύει» του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού εντάσσεται στο πλαίσιο του κεντρικού προγράμματος της 4ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης.

Η έκθεση δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς τη σημαντική συνεργασία των εξής φορέων:

Ιερά Μητρόπολις Μόρφου, Κύπρος

Δήμος Μόρφου, Κύπρος

Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου, Ιστορικό Αρχείο Τράπεζας Κύπρου

Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας της Ελλάδος

Πρεσβεία της Ελλάδος στην Κύπρο, Λευκωσία

Ιερά Μητρόπολις Λεμεσού, Κύπρος

Ιερά Μητρόπολις Κύκκου και Τηλλυρίας, Κύπρος

Ιερά Μητρόπολις Ταμασού και Ορεινής, Κύπρος

Μουσείο Ιεράς Μονής Κύκκου, Κύπρος

Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, Βυζαντινό Μουσείο και Πινακοθήκη, Λευκωσία

Υπουργείο Συγκοινωνιών & Έργων, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου, Λευκωσία

Ιερά Μονή Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος

Ιερά Μονή Διονυσίου, Άγιον Όρος

Ιερά Μητρόπολη Κασσανδρείας, Χαλκιδική

Κέντρο Έρευνας Βυζαντινής & Μεταβυζαντινής Τέχνης Ακαδημίας Αθηνών

Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο, Αθήνα

1η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Αθήνα

2η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Αθήνα

3η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Χίος

4η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Ρόδος

5η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Σπάρτη

8η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Ιωάννινα

10η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Πολύγυρος

13η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Ηράκλειο

16η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Καστοριά

19η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Τρίκαλα

23η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Χαλκίδα

26η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Καλαμάτα

28η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Ρέθυμνο, Χανιά

Εφορεία Αρχαιοπωλείων και Ιδιωτικών Αρχαιολογικών Συλλογών

Αγιορειτική Εστία, Θεσσαλονίκη

Βιβλιοθήκη Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη

Συλλογή Γεωργίου Τσολοζίδη

Συλλογή Αρσέν & Ρουπέν Καλφαγιάν

Museo Correr

Yale University Art Gallery

Ville d' Auxerre

Direction de la Culture, Service de l' Inventaire, Région Champagne-Ardenne

Agence photographique, Réunion des Musées Nationaux

Picture Library, National Gallery London

Δείτε την πρόσκληση των εγκαινίων [εδώ...](#)

Πηγή: churchofcyprus.org.cy